

ime, in strigalico je pustil avtor preveč sigurno sfrčati na mizo, kajti dozda so jo verjetno menda samo enkrat videli letati (glej: Zeitschrift für wissenschaftliche Insektenbiologie, Bd. XII., 1916).

Mene osebno pa je razkačila mesarska muha v lastnosti predsednice zborovanja, ko je omejila predavateljico Musco v taki meri, da ni mogla pojasniti velezanimivega in mnogo študiranege problema, kako žuželke vidijo. Odprto vprašanje vedno draži!

Prav lepa slika je »jerebica« in nič manj mično in prijetno se bere črtica o »golobu«. Samo škoda, da se pisatelj ni bolj intenzivno pečal s tem zagonetnim pojavom ter nam raztolmačil teorij, ki razpravljajo o tajinstveni sili, s katero najde golob-pismonoša svoje domovje. Ali je njegov nagon, njegov krajevni spomin, ali so (po Thauziesu) zemeljske magnetne silnice, ki dirigirajo žival v golobnjak nazaj?

»Kraljico noči« bi jaz tukaj pri nas ne imenovala velike uharice, ker je precej redka prikazen. Isto vlogo in bolj po pravici bi igrala mala uharica (*Asio otus* L.), ali lesna sova (*Syrnium aluco* L.) in slednjič tudi kocača (*Syrnium uralense* P.).

S kratkočasnimi in prijaznimi slikami »vodomca« in »bogomoljke« se meri zelo poučna črtica o »življenju na domačem žeravcu«.

»Potopljeni narodi« predočujejo zastopnike bohotno razvite morske favne in pisatelj riše v jasnih barvah vsestransko življenje nižje organiziranih bitij na dnu morja. Meditacija pa je za ljudstvo pretežka, teoretični material preobširen in smoter simbioze vetrnice z rakom ne zadosti utemeljen. »Pagurid mora preskrbeti svoji protektorici potrebno brašno, zlasti dovolj mesa.« Da, a kako? Več bralcev me je prosilo pojasnila, kajti najenostavnejše jim je bilo misliti, kako poklanja rak svoje krvave žrtve (ribe, polže itd.) vetrnici v dobrodošlo darilo. A temu seveda ni tako. Rakova protiusluga obstoji edino v tem, da prenaša leno anemono od kraja do kraja ter ji na ta način pripomore do vedno novih virov tečnih jestvin.

»Vrabčkov« družinsko življenje je pretresljiva tragika, ki pa kipi humorja!

V črtico »zemlja in luna«, ki jako elegično zaključuje vsebino, se je vrnila majhna tiskovna napaka, da znaša lunin polumer (radij) 3480 km, kar velja v resnici za njen premer. — Da se pa g. profesor na Ewaldovi »zemlji in luni« ni emancipiral od francoskih čevljev (1 francoski čevlj = $\frac{1}{3}$ m), je v času splošno običajnega dekadičnega sistema težko opravičljivo. —

Začetek je torej storjen. Ljudstvo sega z velikim zanimanjem po novih proizvodih in bolj kot kedaj je začutilo v sebi potrebo naravoslovne naobrazbe. Na pisateljih-znanstvenikih je ležeče, da in kako ponudijo ukaželjnim primerne snovi. Temeljita poglobitev v lastno stroko, v delu porojena neodvisna sodba nam mora prinesiti sadov, po katerih bo segal z veseljem i strokovnjak i preprosti seljak. *Dr. Ang. Piskernik.*

Kršnjavi Iso: **Dante Alighieri**, Božanstvena komedija. Treći dio: Raj. Zagreb, 1915. Izdala Matica Hrvatska.

Bliža se šeststoletnica smrti nesmrtnega Florentinca († 1321), čigar pesem obsega nebo in zemljo, vse čase in vse rodove zemlje. Jugoslovani bomo tedaj lehkó pokazali dva popolna prevoda: v vezani besedi

od kotorskega biskupa Frana Uccellini-ja, ki je svoj lepi prevod izdal l. 1910. (v Kotoru) in ga posvetil: slozi i ljubavi Hrvata i Srba, jednokrvne istojezične braće; v nevezani besedi pa je dovršil prevod Iso Kršnjavi v treh knjigah, in baš letos smo prejeli tretjo, prevod Raja.

Vzor prevoda, zlasti te pesnitve, kjer ni zlepa nepotrebne, nevažne besede, je pač takrat dosežen, če izrazi vsako misel pesnikovo, da, vsako besedo, ne da bi kaj iz svojega dodajal. V tem oziru je prevod Kršnjavega izboren. S Kršnjavim v roki boš prijetno in znanstvenoteljito prečital to veličastno delo. Prevod je takó urejen, da ti prevajalec pred vsakim spvom v kratkem »sadržaju« pové vsebino dotičnega speva; v par vrsticah te opozori na alegorije, ki jih boš našel v spevu, nato sledé »razjašnjenja« vseh težkoč speva, ki bi te količkaj mogle ovirati pri razumevanju; in potem šele čitaš dobesedni prevod, ki ti, razdeljen v odstavke, lepó kaže miselne celote.

Mislím, da je ta uredba srečna in praktična. Seveda jo boš po svoje uporabil: prečitavši »sadržaj« in alegorije, preideš takoj k prevodu speva, ob težkočah pa pogledaš nazaj v »razjašnjenja«, ki so res izborna in bogata, kakor jih ne dobiš zlepa v drugih komentarjih. Tudi prevod je zelo skrben, temeljit; redko, redko najdeš mesto, ki ne bi bilo dobro in po najboljših ináčah prevedeno.

Ker sedaj baš čitam »Čistilište«, mi bodi dovoljeno navesti dve, tri mesta, kjer mi prevod ne ugaja. V spevu XVIII. v 23. 24. bi bilo bolje tolmačiti italijanski: si, che l'animo ad essa volger face... da se duša k njoj, (k stvari, ad ogni cosa!) okrene, ne: k sličici! (prim. Torraca La D. C., 1908). V spevu XXI. je prevod: »Samo to, što nebo nešta svoja u se primi, može ovdje uzrokovati...« neumljiv; zakaj se ne bi reklo: Samo gibanje, katero neb. telo od neb. telesa prejema, more...« V prvih 21 spevih »Čistilišta«, ki sem jih pazno in pomno prečital, nisem našel nobene druge netočnosti. — »Raju« je letos pridejanih pet jako dobro risanih načrtov Pekla, Čistilišta in Raja.

Časi, v katerih je živel Dante, so bili zelo slični našim, od nevesele sedanjosti je pesnik pogled obrnil v svojo notranjost, uvidevši, da se mora preporod svetá pričeti iz nrvnosti. V Ljublj. Zvonu (1917) čitamo, da je Podlimbarski, ko je bil najbolj žalosten (1915), vzvel v rake Danteja. Naj bi lehkoumljivi prevod Kršnjavega odslej vršil to lepo nalogo med Jugoslovani!

D.

Viktor Car Emin: »Starci«. Tako se zove nova zbirka novela Viktora Cara Eminog, požrtvovnog tajnika istarske Družbe sv. Cirila i Metoda. Viktor Car Emin je pripovedač stare škole. Oni, koji mnogo ne misle i koji ne će da mnogo misle, rado će uzeti njegove stvari u ruke, pa bila to »Kontesa Nina« ili socijalni roman »Iza plime«. O »Starcima« progovorit ćemo poblíže, kad ih uredništvo »Dom in Sveta« dobije na ocjenu. U glavnom možemo o Caru reći tek to, da je on pisac, koga hrvatska publika dosta čita, jer znade, da joj ugađa. U tome i leži razlog, da bi Car Emin morao istesati, izglediti i podići svoje literarne podvige. Dok se ne makne sa svoje starinske mrtve točke, dok ne izgradi svoje individualnosti prema savremenim zahtjevima vaspitanosti i umjetnosti, uzalud će kritici tražiti u njegovim djelima Vječno i Veliko.

v k.